

# SLOVENSKI NAROD.

Izkušnja vseh dan popoldne, izkušnja nedelje in praznika.  
Prostor 1 m/m X 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin.,  
za uradne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu  
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova  
ulica št. 5, pritrjena. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 120—  
polletno . . . . . 60—  
3 mesečno . . . . . 30—  
1 . . . . . 10—

v inostranstvu:

celoletno . . . . . K 140—  
polletno . . . . . 70—  
3 mesečno . . . . . 35—  
1 . . . . . 12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici.  
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.  
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in začetno frankovano.

Rekopisov na vrata. —

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Polnina pavšalirana.

## Češko - jugoslovenska manifestacija v Pragi.

Jugoslovenski novinarji pri pred-  
sedniku Masaryku.

Eden glavnih namenov zleta ju-  
goslovenskih novinarjev v čehoslo-  
vaško republiko je bila tudi pokloni-  
tev velikemu državniku predsedniku  
Masaryku.

V petek, 5. t. m., opoldne je spre-  
jel predsednik Masaryk jugosloven-  
ske novinarje v avdienci dvorani.  
Bil je velik trenutek, ko je naznanil  
ceremonijer dr. Guth - Farkovsky  
prihod g. predsednika, katerega so  
novinarji pozdravili z viharjem »ži-  
vijo!« Milan Marijanovič je na-  
to pozdravil predsednika v krasnem,  
jadrnatem govoru, v katerem je iz-  
javil, da so jugoslovenski novinarji  
srečni, da morejo pozdraviti bratski  
čehoslovaški narod v novi svobodi v  
osebi najboljšega njegovega sina in  
očeta napredne čehoslovaške repu-  
blike. To tem bolj, ker ga morejo po-  
zdraviti čilega in svežega, kot svo-  
jega starega prijatelja in učitelja na  
čelu milega naroda in prijateljske dr-  
žave, kot moža, ki vidi izpolnjene  
svoje sanje in uživa sadove svojega  
dela. V tem vidijo, da je njegov filo-  
zofski nauk, njegova metoda in  
vztrajnost popolnoma dosegla svoj  
cilj. Kot glasnik malega dela je do-  
vršil eno največjih del kot učitelj re-  
alizma in humanitete pa je izvojeval  
največjo bitko. Jugoslovenska mla-  
dina je bila večidel vzgojena od nje-  
ga. On je zastopal med vojno naše  
pravice in organiziral naše raztre-  
sene moči v tujini. Marijanovič je  
končal: Danes v dobi osvobodjenja in  
ujedinjenja naših narodov vidimo mi  
predstavitelji časopisja in javnega  
mnenja, na katero ste Vi vedno ape-  
lirali, v apoteozi Vaše sedemdesetlet-  
nice triumf ideje, samozvesti in za-  
vednosti, triumf demokracije, na-  
predka in človekoljubja. Zato si želi-  
mo, da bi postali na temelju tega de-  
la vedno ožji bratski stiki med čehoslo-  
vaškim in jugoslovenskim naro-  
dom. Živio predsednik Masaryk. Ži-  
vio čehoslovaški narod, živila čehoslo-  
vaška republika!

Nato je odgovoril predsednik  
Masaryk: Ponosen sem na to, da  
ste vi jugoslovenski novinarji prvi,  
ki ste mi prišli čestitat k mojemu  
rojstnemu dnevu. Veseli mi, da je  
ravno naša žurnalistika omogočila  
vaš prihod. Govorim vam kot bivši  
novinar in prijatelj. Oglasili ste se  
pri meni kot svojemu učitelju in pri-

jatelju. Da, jaz sem vaš prijatelj in  
prijatelj celokupnega vašega naroda.  
Bil sem v Bosni in Hercegovini, kjer  
sem spoznal vašo težko situacijo in  
od tega časa sem spoznal vaš narod  
in imamo v njem mnogo mladih prija-  
teljev. Sledili so procesi: zagrebški,  
dunajski, beogradski, pozneje pa smo  
se našli zopet med svetovno vojno.  
V Rimu so bili ravno vaši ljudje pr-  
vi, s katerimi sem delal, tako tudi v  
Ženevi, Rusiji, Londonu in Ameriki.  
Znano vam je, da imamo še vedno  
razne težkoče. Vojna se je končala,  
toda mir še ni tu. V kolikor je lažje  
na nas Čehih in Slovaki, bomo  
vstrajali do konca. Mi ne delamo sa-  
mo za nas, ampak tudi za vas, a kar  
napravite vi, napravimo tudi mi, in  
kar delate za vas, delate tudi za nas.  
Ponavljam, da sem srečen v vaši  
sredi . . .!

Poslanik in minister Hribar je  
nato predstavil predsedniku vsakega  
posameznega novinarja, nakar se je  
predsednik razgovarjal z ministrom  
Hribarjem o jugoslovenskih razme-  
rah. Nato se je predsednik prijateljsko  
razgovarjal s posameznimi novi-  
narji in izjavil svojemu staremu  
znancu Marijanoviču, da je ravnokar  
podpisal ustavo in omenil, da je čehoslo-  
vaška republika prva novo-  
ustanovljena država, ki je dobila  
svojo ustavo. Ko je predsednik po-  
vedal, da je ravno pred prihodom  
novinarjev prejel Wilsonovo brzo-  
lavko, je poslanik Hribar rekel, da  
sta Wilson in Masaryk najboljša pri-  
jatelja in zaščitnika Jugoslavije. Na-  
to je odgovoril predsednik: »Kadar  
me boste želeli, pridem vselej.«

Po več kot polurni avdienci se  
je predsednik Masaryk prisrčno po-  
slovil od novinarjev, ki so mu zakli-  
cali v slovo prijateljski »živio!«

Na to je predstavil jugoslo-  
venskega časopisja sprejela tudi re-  
zidentova hčerka drca. Alice Ma-  
sarykova, ki se je razgovarjala s  
posamezniki, zlasti o raznih huma-  
narnih napravah in kazala veliko za-  
nemanje zlasti za ženski pokret v  
Jugoslaviji.

Pozdravni večer na jugoslovenskem  
poslanštvu.

V četrtek 4. t. m. je po slavnost-  
ni predstavi »Prodane neveste« v  
Narodnem divadlu priredil poslanik  
minister Hribar pozdravni večer  
jugoslovenskim časnikarjem, ki so se

ga udeležili številni zastopniki pra-  
ške jugoslovenske kolonije in čas-  
nikarske, literarne in politične češke  
javnosti. Prisotni so bili med drugi-  
mi minister pošte Staněk, general  
Pellé, predsednik nar. shromaždenja  
Tomašek, dr. Kramar, pisatelj in  
urednik Holecček, generalni konzul  
Vučković s soprogo, konzul Brada-  
novič s soprogo in dr. Po prisrčnem  
sprejemu gostov se je zbrala cela  
družba v velikem salonu, kjer je po-  
slik minister Ivan Hribar pozdra-  
vil došle jugoslovenske časnikarje  
nekako takole: »Pozdravljam vas,  
zastopnike jugoslovenskega tiska, tu  
v bratski nam čehoslovaški državi,  
na jugoslovenskih tleh. Že v teh be-  
sedah je obseženo ono važno, ono  
zgodovinsko dejstvo, ki smo si ga  
vsi pred časom tako želeli in ki smo  
ga končno doživeli in ki nas danes  
vse polni s samozavestjo. Doživeli  
smo namreč svobodo, doživeli smo  
ustanovitve naše lastne države. In z  
oziroma nato vas pozdravljam kot pr-  
vo borce za osvoboditev jugosloven-  
skega naroda, kot ono silo, ki je v  
časih najhujšega pritiska in najtežjih  
preskušenj vzdrževala v narodu od-  
por in vero na boljšo bodočnost. Po-  
sebnost se moram spomniti še vas,  
srbskih časnikarjev, ki v trenutku  
izbruha vojne niste pomišljali zame-  
njati pero za puško in ste hiteli s  
svojimi dejanji pomagati uresničiti  
idejo naše osvoboditve in našega  
ujedinjenja. Zdej smo svobodni, ven-  
dar delo ni končano. Nasprotno, delo  
še pričinja, veliko delo zgradbe na-  
še države. Treba je, da na podlagi  
našega ujedinjenja ustvarimo teme-  
lje našega skupnega življenja, da iz-  
ločimo iz sebe in se zavarujejo proti  
onim, ki nam hočejo ukrasti našo  
svobodo in to težko delo čaka pred-  
vsem vas, kaiti resničnejši je oni rek,  
da je žurnalistika velesila.

Poklicani ste, da vodite narod k  
moči, da mu daste one smernice, ki  
ga povedo v zmislu svobode njego-  
ve in njegovega edinstva k procvitu.  
S tega stališča zrem tudi vaš pri-  
hod v zlato, sestrsko Prago. Prišli  
ste, da se pogovorite s čehoslovaški-  
mi kolegi o bodočem skupnem delu,  
ki naj oboj naroda združi v tesnejše  
medsebojno življenje, ki je za obo-  
je brezpogojna nujnost. Vežejo nas ču-  
stva in vežejo nas interesi k skupni  
cvesti in skupnemu delu. Bodite si  
svesti svoje velike naloge in želim  
vašemu delu najboljšega uspeha.

Pozdravljam vas torej še enkrat  
na jugoslovenskih tleh in kl'čem:  
naj živi naš jugoslovenski narod in

Njegovo Vel. kralj Peter, naj živi  
Njeg. Vis. regent vaš in prestolona-  
slednik Aleksander!«

V imenu časnikarjev se je za-  
hvalil poslaniku dr. D. Popović.  
Obljubil je predvsem, da hočejo čas-  
nikarji vršiti svojo nalogo z ono  
vestnostjo in v oni smeri, kakor je  
omenil poslanik in se potem zahvalil  
za njegov prisrčni sprejem. Nato je  
pozdravila goste še poslanikova so-  
proga g. M. Hribarjeva. V kratkih,  
toplih besedah je orisala boj jugoslo-  
venskega naroda za njegovo idejo in  
se s hvaležnostjo spomnila pred-  
vsem na one polane, ki jih je zal-  
vala kri nesebičnih borilcev, in na  
one junake, ki so umirali za svojo  
narodno svobodo. Z nadčloveškimi  
žrtvami, s trdim delom je bila kup-

ljena naša svoboda. Treba je torej,  
da se tega vedno zavedamo in se  
učimo to svobodo vzdržati proti  
vsem.

Poslanikovi soprogi se je zahva-  
lil Branislav Nušić, češ, prihajamo  
iz zemlje, kjer so žene pomagale  
vlačiti topove na gore, kjer so žene  
stregle po jarkih in z možmi vztra-  
jale v borbi. Zato smo se jih naučili  
gledati kakor sebi enake, zato jih ce-  
nimo kakor sebi ravnopravne in baš  
zato nam je pozdrav žene še toliko  
ljubši in milejši, in smo ji s toliko  
večjo prisrčnostjo in radostjo hval-  
ježni zanj. — Nato se je družba raz-  
šla po sobah, kjer je ostala pozno v  
noč v prisrčni, bratsko neprisljeni  
zabavi.

## Naš Delos.

Večno vzburkano valovje zgo-  
dovinskega dogajanja je povzdignilo  
končno i nas na površje. Državne meje  
so domalega kroga in kroga definitivno  
začrtane, v kratkem pa de odločitev o  
ustavnih oblikah in v dolednji dobi se  
mora na mednarodnem forumu izkaza-  
ti, odgovorja li samozvestni hosani na  
osvobodjeni zemlji in primeren odjek v  
bližnji in daljni tujini, ki nas doslej ni  
mogla ali ni hotela poznati. Da se bo  
ta odjek jačil od leta do leta, ni naj-  
poslednja skrb naše diplomacije, vse-  
kakor pa prva dolžnost osvobodencv  
samih.

Navdušenju v zgodovino vstopajo-  
čega naroda se zdi izvedljivost te na-  
loze seveda nekaj lahkega, samoumev-  
nega. Po vsaki revolucijski dobi nahaja-  
mo v duševni arhitektiki prerokenih  
narodov več ali manj otroške navno-  
sti in mladeniške domišljije, ki s čudo-  
vitno lahkoto preobčuti nasprotja med  
premaženo preteklostjo in zmagoslav-  
no sedanjostjo. Ni treba iskati primere  
v časovnih in deželnih davninah, treba  
je prisluhniti osnovnemu tonu še ne  
včerašnje minulosti.

Doba je — sit venia verbo — pre-  
sirova, da bi nas Jugoslovane že ne bi  
bila iztreznila. V tem iztreznjenju pa  
prihajamo do vedno jasnejšega spo-  
znania, da je pač osvobodena naša do-  
movina, da na ni še osvobojeni i Ju-  
goslovani. Teritorijalno smo pač izkre-  
nili za večne čase habzburško suženj-  
stvo: ne bo pa še tako kmalu mogoče  
očistiti duhove njihovih otrovnih kli-  
cev, ki liki škodljive etniške bakterije  
zastrupljajo s svojo trpežno eksistenco  
jugoslovansko umstvenost. Odveč bi  
bilo razpravljati o tem žalostnem dej-  
stvu. Neverni Tomaži naj blagovodijo  
iti sami vase: in naj odkritosrčno iz-  
prašajo vest. Osvoboditve drugi del se  
še pričinja. Po katerih potih in v ka-

terih smereh, o tem bodo odločevali  
narodovi kulturni, socialni, gospodar-  
ski itd. glasniki, vsaki po v naši zem-  
lji in v ljudskem značaju danih pogojih  
in po od celotne svetovnopolične si-  
tuacije določenih potrebah. Ustvariti  
na življenjsko krepkih temeljih enotno  
jugoslovansko kulturo, izključno ju-  
goslovansko, od avstrijsko - madžarskih  
atavizmov očiščeno samozvest, to bo  
glavna zadača bodočih desetletij. Ne  
samo škodljiva, otročja bi bila v tem  
pogledu politika ptičja noja. Edinole  
s priznanjem in spoznanjem kulturnih in  
plemenskih razlik med posameznimi  
enotami jugoslovanske skupnosti je  
mogoče najti od zgodovine in naših  
mrtnih potopstevnijskih krogi naše celote  
in naravno njegovo središče: quintam  
essentiam jugoslovanstva, živo podla-  
go, v kateri bodo nastajajoče genera-  
cije vtelesile jugoslovanski misel, ki  
bo tako ostro opredeljena, tako jasno  
samosvoja, kakor moremo danes govo-  
riti o francoski, angleški ali italijanski  
kulturi, in naj se udeležuje že na ka-  
terikoli točki zemeljske krogle.

Iz Marxkega svetovnega nazora  
izvirajoča vsprejema kulturnega raz-  
voja z gospodarskim, v katero je se  
bila zaverovana družabna vida iz pre-  
tekle minulosti ne drži. Na gospodar-  
skem in svetovnopoličnem polju na-  
haja veleobrat zares znatne prednosti:  
da pa na kulturnem poprišču odrežejo  
matematične dimenzije, o tem svedo-  
čilo n. pr. kultura skandinavskih na-  
rodov, da ne sezamemo po daljših pri-  
merih, jasno dovolj. Kulturna diferen-  
ciranost med jugoslovanskimi plemen  
je bila kolikor toliko opravičena v  
prezadletnih predvojni razmerah,  
ampak pospeševati jo danes, ko šteje  
Jugoslavija med narodnostno najeno-  
nejše države, bi pomenjalo negospo-  
darsko drobljenje ustvarjajočih ener-

Fran Govekar:

## Svitanje.

(Dalle.)

Šele petindvajset let je štel, a doživel,  
pretrpel in storil je za državo že več kot naj-  
višji starčki. Moška resnoba in mehka,  
skoraj ženska ljubeznivost sta se družili v  
slabotni osebi prvega in takrat najslavnej-  
šega vojskovodje.

Hitro je pokazal z roko na usnjate na-  
slanjače okoli okrogle mizice ter naglo, ne da  
bi bil mnogo čakal, še sam sedel.

Iznova je bil nemilo zadeto preblago-  
rodje grof Hohenwart, ki je hotelo pravkar  
začetni pozdravno govoranco ter je že sve-  
čanostno izustilo besede:

»Vaša cesarska visokost!«

Karel pa je smehljal zamahnil z desnico,  
zmajal z glavo ter dejal hitro: »Ljubi moj  
grof, pustite — ne trudite se, saj vem, kaj mi  
hočete povedati! V Innsbrucku so me z nago-  
vori malone zadušili . . . zato sem moral od  
ond skoraj pobegniti. Vrli in pobožni Tiro'ci  
vse predolgo govore . . . a zdaj resnično ni  
časa za retorične umetnosti!«

Ne da bi bil čakal glavarjevega odgo-  
vora, je prešel takoj k stvari, ki se mu je  
zdelo važnejša ko vse puste, a prazne cere-  
monijalnosti. Bil je pred vsem vojak, zato  
med polizanimi dvornimi frazerji seveda ni bil  
priljubljen.

In govoril je naglo, z nekoliko previsokim  
glasom, bistro, zroč zdaj temu, zdaj onemu  
v oči:

»Ljubi moj, mi — vojaki — smo pač le  
v nadlego! Vojna je res hud otep; prosite  
Boga, da nam skoro podeli zopet mir! Mera  
je polna in nesreča naše Avstrije kipi že k  
vrhuncu . . . Slabo, zelo slabo nam kaže v Ita-  
liji! Osamljeni smo; vsi naši zavezniki so nas  
pusili na cedilo . . . Buonapartova armaja se  
približuje avstrijskim mejam in zmagajana  
se pripravlja, da udari proti samemu Du-  
naju . . . Preko Gorice in Pontebe hoče pro-  
dirati Buonaparte, toda trdno upam, da se mi  
posreči njegov napad odločno prekrizati. Ne  
bojte se ničesar, toda bodite pripravljeni na  
vse, moji ljubli!«

Baron Brigido je prebledel, saj je čul iz  
nadvojvodovih besed napoved največje ne-  
sreče.

Grof Hohenwart pa se je vzravnil ter  
izjavil slovesno:

»Vaša cesarska visokost, dežela Kranj-  
ska je počala že nešteto sijajnih dokazov zve-  
stobe in domoljubnosti. — zato je tudi sedaj  
pripravljena na vse, prav na vse žrtve!«

»Gotovo, gotovo!« sta pritrdjevala ži-  
vahno škof in župan.

»No, upam, da novih žrtve Kranjski sploh  
ne bo treba prinašati . . . Seveda, nekaj ranje-  
nih in bolnih vojakov dohite vsekakor zopet v  
Ljubljano,« je dejal nadvojvoda in se ozrl v  
okno zamišljen.

»Tudi za to je že vse preskrbljeno, ce-  
sarska visokost,« je hitel glavar, vesel, da je  
prišel vendarle do besede. »Na gradu, v ka-  
sarni pri sv. Petru, v šoli za vodo in celo v  
duhovskem semenišču smo že pripravili pro-  
stora za bolnike. Na gradu so popravili tesarji  
in zidarji obe poslopji, da bo poskrbljeno za  
vsak slučaj.«

»Prav, lepo,« je priklimal nadvojvoda  
raztreseno in za par hipov z duhom odsoten.  
Pa zopet se je sklonil naprej in hitro vprašal:  
»Ampak Idrjja? Kako je tamkaj?«

»Tudi v Idrji je vse pripravljeno, cesar-  
ska visokost. Takoj, ko sta 5 t. m. ponoči došli  
ešafeti z vestjo, da je padla Mantova, sem od-  
poslal v Idrjo rudniškemu ravnatelju, svetniku  
Bogumilu pl. Gerstorfu ukaz, naj ukrene ne-  
mudoma vse, česar treba za varnost blagajen,  
srebra, cinobra in drugih vrednostnih stvari.  
Vse je v redu . . . vse na varnem,« je poročal  
glavar.

»Koliko srebra je zdaj v Idrji?«

»Vsa skladišča so polna in le za Španijo  
je pripravljeno 15.000 stotov živega srebra . . .  
Tudi žita je v Idrji več tisoč stotov.«

»Ob preteči nevarnosti vas obvesti ne-  
mudoma ali feldzeugmeister baron Alvinz: ali  
pa goriski deželni glavar, grof Thurn,« je dejal  
živahno nadvojvoda. »A po kateri cesti je od-  
voz najužnejši?«

»Edina cesta iz Idrje vodi zalibog le  
črez Dole, Voharše in Vrhniko,« je odgovorjal

glavar. »No, Gerstorf ima moja navodila in ob  
resni nevarnosti . . .«

»Ne, ne bojmo se najslabšega in zaupaj-  
mo v junaštvo cesarske armade pa v pomoč  
pravičnega Boga nad seboj!« je pretrgal nad-  
vojvoda hipoma razgovor ter vstal. »Kaj je to?  
— Kakor čujem, se bliža godba . . . O, čisto  
nepotrebno! Gotovo vaša ljubezniva odredba,  
ljubi moj gospod župan?«

»Moja dolžnost, visokost!« se je priklonil  
župan.

»Hvala za to posebno pozornost, ljubi  
doktor! — hvala za vaš poset, gospodje!«

In naglo je segel v roke najprej županu,  
potem pa škofu in glavarju ter zopet županu,  
rekoč:

»Pozdravite mi vse Ljubljance ter jim  
sporočite mojo prisrčno zahvalo!«

Zelen in siv od togote in zavisti je stopal  
grof Hohenwart po stopnicah in ne besedice ni  
mogel izpregovoriti. Saj je bilo nečuvno! Žu-  
panu, plebejcu, uradniku, ki je bil po veljavi  
globoko pod glavarjem, je dal princ kar dva-  
krat zapored roko ter se mu zahvaljeval, ka-  
kor da bi bil storil kdo ve kaj. Ne, kaj takega!  
»To je cel vojak . . . ampak samo vojak!«  
je končno siknil Hohenwart, ko je dospel v  
vežo.

»Tudi jaz sem si ga predstavljal povsem  
drugačnega . . . Toda simpatičen mladenič je  
vsekakor,« je dejal knez nadškof dvomno.

»Pa kaj je zlomka, govoril o neki godbi?  
Ali ste ga razumeli, prevzvišeni?«

ri, v marxističnem žargonu izražena, velebrat v kulturnem podvzvanju obhujala več verjetnosti večje bodočnosti.

Kar pa ni najmanj važno, je dejstvo, da imamo pač narodnostno enotno, ne pa še narodnostno saturirano državo. Milijoni naših rojakov živijo v diaspori po celem svetu, milijon jih še pričakuje odrešenja izpod jarma sosedov. Poslednji tvorijo živo mejo Jugoslavije izven njenih političnih meja. Ker se torej politični Jugoslovanci ne krije z narodnostnim, temveč je poslednje širše, zadobiva vzgoja skupinske zavednosti tako važnega pomena. Katerikoli štirinajstih točk ostane do nedolgovrnih časov pač le katekizem za plemenite idealiste: mi pa moramo računati v dobi slošne moralne anarhije bolj s sosedovo neplemenitostjo in lastno samopomočjo. Način in metodo, kako bi mogli najspretnije preprečiti preteče odnarodovanje še neodrešenih bratov, nam nudi ne moderni čifuski, ampak klasični, modernim zahtevam prirojeni panhenelizem. Naj zastopuje beseda za cel dolgo odstavček.

Ustvariti kulturno zajedništvo jugoslovanskega naroda, ne mehanično sumirano, temveč v slehernem poedincu zakoreninjeno, kot nedeljivo in instinktivno čustvovano jugoslovansko zavest, je najsugurnejše sredstvo ne le, da dosežemo toli zaželeno notranjo našo konsolidacijo, temveč kategorično imperativ osvobodjenja še nejugoslovanskih Jugoslovancov. Na kar človek nima povoda biti ponosen, tega ne bo hranil in branil v razbesneli boju za obstanek in Jugoslovancu, ki bi pod demoralizirajočim vplivom naše domače kulturne raztrganosti in narodnostne neenotnosti vrzel jugoslovansko dedščino čez krog, bi pravičnik tega ne mogel slediti v zlo. Bogme, ni znamenje posebne samozvesti, ne odnarodni li se kdo sredi narodne celine, ni pa tako enostavna naloga za mladež človeka na italijanski ali nemški meji, oddoliti vsem mamilom in vabilom sijajnejše kulture in močnejšega vzleta narodne samozvesti. Naše dosedanje narodne izgube nas svare, da ne računamo z moralnimi čudeži. Ne bodo li nahajali Jugoslovanci onstran demarkacijskih in političnih mej dosti moralne in kadar bode potrebno i gnotne zaslonbe v osvobojenem zaledju, je njih usoda zapečatena.

Pričakovati pa, da bo državni sparat, ki je pri nas še tako okoren, izvršil to vsled svoje razsežnosti in globine politični delokrog daleko razsežnejšo nalogo, je neka, kar opravi presaga n. pr. malovest. Ne vlada, ne še tako silne individualnosti, odine le močna, vsedržavna organizacija zmogla to. Organizacija, okoli katere se bodo zbirali vsi kulturni in predvsem i gospodarski činitelji v najširšem pomenu besede in ki se morajo organizatično strniti v rezultanto celokupne jugoslovanske dinamike v avtohtono enoto. Poznati se moramo mi brati med seboj, nati i sebe ne v platoničnih frazah, temveč v dejstveni poživovalnosti, sestaviti nam je inventar naše umstvene gnotne imovine, združiti življenja sposobne institucije v živ organizem in stvoriti na ta način nezlomljivo hrbenico za nadaljno rast narodovega telesa. Današnja doba živi hitro, zamuda enega tedna nas stane lahko pozneje desetletno pokoro. Uspeh zasigura edino uspehi!

Snuje se »Jugoslovanska Matica«. Postavila si je kot nalogo udelestvovanje gori označenih postulatov. Zasnovana je kot skupna jugoslovanska organizacija na nadstrankarskem načelu. Njen cilj je, pospeševanje gospodarskih in kulturnih interesov inozemskih Jugoslovancov. »Jugoslovanska Matica« bo reprezentantka naše notranje enotnosti in življenjskega odboja ne v političnem temveč v kulturno - gospodarskem smislu na zunan, naš jugoslovanski Delos, osrednje ognjišče narodne samozvesti. Doseči, da bo kadar in koderkoli i natorirnost i izmed prirošnih naših ljudi v tujni ponosno in brez bojazni mozel priznati: »Jaz sem Jugoslovanc«, je idealni, ga osamosvojit i in podpreti kadarkoli v gospodarskem oziru, gnotni namen te organizacije.

Kulise na mednarodnem odru se menjajo časih naelo in nepričakovano. Kdo ve, kdo zna? Kujmo železo, dokler je čas.

Na otoku Delos so hranili in unravljali velik zaklad. Kakšen pomen da je leral v vzdrževanju grške samozvesti in kako stitni so bili uspehi, to vemo. Vsi Jugoslovanci pa, organizacije kakor posamezniki, ki so dobre volje in v koitih ti še iskra nesebičnosti narodne ambicije, bodo vedeli, kaj jim velevala narodna čast. P. P.

## Položaj v Berlinu.

LDU. Berlin, 15. marca. (DKU.) Generalna stavka se povsod izvaja. Vse trgovine so zaprte. Gostilne in kavarne so bile zatvorjene že snoči, in sicer vsled stavke natakarijev. V gledališčih se ne igra. Stavki so se priključili tudi poštni nameščenci. Trgovine živil so se danes zjutraj odprle, ker so pričakovale dovoza živil; oblegane so bile od ogromne množice kupovalcev. Električna razsvetljava, ki je snoči zopet funkcionirala, je bila davi ukinjena. Radi pomanjkanja električnega toka, so zaprte telefonske govornice. Prebivalstvo je razburjeno. Navzlic dovoljenju časopisi niso mogli iziti, ker stavkajo tudi stavci. Le »Lokalan-zeiger« je izšel v par sto izvodih, tiskanih z ročnim strojem, in je bil nabit po reklamnih stolpih.

LDU. Berlin, 14. marca. (DKU.) Kolikor je znano, je noč mirno potekla. Izdana je bila parola splošne stavke, zato so delavci po vseh tovarnah odložili delo. Vse železniški promet v mestu in predmestjih počiva. Vsled tega tudi današnji brzovlak ni prišel. Listi ne izhajajo.

LDU. Berlin, 15. marca. (DKU.) Glavna stavka je započela. Delavci se oborožujejo. V Erfurtu in Duesseldorfu je bila proglašena splošna stavka.

LDU. Berlin, 15. marca. (DKU.) — (Wolff.) Pri nadaljnjem posveto vanju železniških ravnateljev kako stališče naj se zavzame napram stavki, se je izrazilo 90% navzočih proti splošni stavki.

LDU. Berlin, 15. marca. (DKU.) — (Wolff.) Minister državnih poš Dieselberg je prepovedal poštnim nameščencem stavkati.

### Iz provincije.

LDU. München, 15. marca. (D. kor. urad.) Tu je izbruhnila splošna stavka. Cestna železnica stoji. Podjetja, ki se bavijo s preskrbovanjem živil, bodo najbrže naprej delovala. Državna bramba je strogo pripravljena.

LDU. Darmstadt, 15. marca. (D. kor. urad.) Tukajšnja državna bramba se je postavila lojalno na stran obstoječega reda.

LDU. Dresden, 14. marca. (Dun. kor. urad.) Wolffov urad javlja: Splošna vlada na Saksonskem mir. Saksonska vlada je izdala proti novi berlinski vladi poseben proglas. Saksonska državna bramba je zasedaj nevtralna.

LDU. Schwerin, 14. marca. (D. kor. urad.) Wolffov urad javlja: V mestu vlada mir. Javna poslopja in grad so vojaško zastražena. Varnostna bramba dela težkoče. Položaj obvlada nova vlada. Državna bramba se je celokupno uklonila no-

vi vladi. V plinarni, elektrarni in pri vodovodu je bilo delo ustavljeno, vendar pa se je tehnični pomožni akciji posrečilo, vzpostaviti delo v elektrarni. Začelo se bo delati v plinarni in pri vodovodu. Pravtako bodo poslovala dalje podjetja, ki se bavijo s proizvodnjo živil.

LDU. Götting, 15. marca. (DKU.) Tukaj je stavka splošna. Tudi trgovine so večinoma zaprte.

### Krvavi dogodki po Nemčiji.

LDU. Lelozie, 15. marca. (Dun. kor. urad.) Wolffov urad javlja: Splošna stavka se tu dosledno izvaja. Železniški promet po vsej Saksonski popolnoma počiva. Pri večerajšnjih spopadih je bilo mnogo več žrtev, kakor je bilo naznanjeno. Kolikor je dosedaj znano, je bilo na strani demonstrantov ubitih več kot dvajset oseb, a ranjenih okrog 55. Čete so imele dva mrtva in pet ranjenih.

LDU. Kiel, 15. marca. (DKU.) Tu je prišlo do krvavih izgrediv. Delavci po ladjedelnicah so se dvignili in se uprli državnim brambam. Vojski so več oseb s strelji usmrtili in mnogo ranili. Kiel se nahaja v rokah državne in varnostne brambe. Morariji, ki so se nahajali kot posadka v Kielu, so se uklonili novi vladi.

LDU. Frankfurt am Main, 15. marca. (DKU.) Pri počestnih bojih je bilo, kolikor znano, 14 oseb ubitih in nad sto ranjenih. Med temi 50 težko.

LDU. Berlin, 15. marca. (Dun. kor. urad.) Kakor se je že poročalo je prišlo pred mestno hišo v Friedbergu enem izmed berlinskih mestnih delov do spopada med vojaštvom in prebivalstvom. Baj se je streljalo, pri čemur je bilo nekaj mrtvih in ranjenih. Točna poročila manjkajo.

Stuttgart sedež stare vlade in narodne skupščine.

LDU. Dresden, 14. marca. (Dun. kor. urad.) Wolffov urad javlja: Vlada Ebert - Bauer se je podala v Stuttgart, da se udeleži sestanka narodne skupščine.

LDU. Berlin, 15. marca. (DKU.) Avstrijski poslanik prof. dr. Hartmann je zapustil Berlin in potoval čez Draždane v Stuttgart na sedež prave vlade.

LDU. Dresden, 15. marca. (Dun. kor. urad.) Danes se je vršil tukaj sestanek zastopnikov strank večine, kateremu so prisostvovali tudi odposlanci iz Berlina. Sklenilo se je, da ostane Stuttgart sedež vlade. Glavni brzojavni urad se nahaja v rokah »narodne brambe. Vlada splošna stavka mir se ni kalil.

LDU. Mainz, 14. marca. (DKU.) — (Agence Havas.) Francoski generalni konzul v Mainzu je dobil pove-

lje, naj se poda v Stuttgart in sodeluje dogodek.

Proglas nove vlade. — Pogajanja?

LDU. Berlin, 15. marca. (Dun. kor. ur.) — (Wolff.) Vlada razglasa: Na željo prejšnje Ebertove vlade so se začela z isto pogajanja. Sestavil se bo kabinet na splošni p. "agi sestojec iz ministrov strokov. V istem se bodo nahajali ti. ministri strokovnjaki prejšnje vlade. V dveh mesecih se bodo vršile volitve v državno zbornico in v pruski deželni zbor. V zvezi s tem se bodo vršile nove volitve državnega predsednika s strani ljudstva.

LDU. Berlin, 15. marca. (Dun. kor. ur.) — Uradno ob 12. uri. Vsem! Položaj je dober. Prejšnja vlada je preklcala svoj poziv k splošni stavki, ker je uvidela, da dela s tem ljudstvu krivico. Začela so se pogajanja med staro in novo vlado, ki dobro napredujejo. Pričakuje se v najkrajšem času tvorbe nove vlade na najširši demokratični podlagi. Sestava iste se je zakasnila vsled poziva stare vlade k splošni stavki. V območju I. poveljstva državne brambe so stopile vse čete državne in varnostne brambe na stran vlade. Iz območja II. poveljstva prihajajo mnogostevilne izjave soglasja. Na Bavarskem je odstopila stara vlada, ki se je nadomestila z novo sestavljeno na najširši podlagi.

LDU. Berlin, 15. marca. (Dun. kor. ur.) Razglasa se nastopna odredba: Kolovodje, ki bi kršili odredbe za varstvo gospodarskih podjetij in nemotenega delovnega poslovanja, se bodo ravno tako, kakor povzročitelji stavk, kaznovali s smrtjo. Ta odredba stopi v veljavo 16. t. m. ob 4. popoldne. Druga odredba določa, da imajo uradniki vseh oblasti začeti in zopet redno nadaljevati svoj posel. Kdor se zoperstavlja tej odredbi, se takoj odpusti in nima nikake pravice do pokojnine.

Antantne armade se pripravljajo.

LDU. Paris, 14. marca. (Dun. kor. ur.) »Chicago Tribune« javlja, da je maršal Foch trem okupacijskim armadam ob Renu ukazal ojačiti čete, ki imajo zasedena mostiča Köln, Koblenz in Mainz. Akcija se je začela, da se pokaže Nemčiji volja zaveznikov, ki nikakor ne dovolijo, da bi berlinski dogodki karkoli izpremenili na pogojih versailleske mirovne pogodbe. »Daily Mail« poroča, da se maršal Foch napoti jutri v Mainz.

LDU. Paris, 15. marca. (Dun. kor. ur.) — Brezlično. Kakor javlja »Petit Parisien«, antanta nemške vlade, ki so jo postavile uporne čete, ne bo priznala, temveč bo čakala, da nemško ljudstvo izrazi svojo voljo z volitvami. Zastopniki zaveznikov vlad tedaj najbrže ne bodo stopili v stike z novo nemško vlado. Vendar izjavlja »Echo de Paris«, da je francoski ministrski predsednik Millerand v večerajšnji konferenci izjavil, da se izprememba vlade v Nemčiji zaveznikov nikakor ne tiče, ker je to popolnoma nemška notranja zadeva. Po Millerandovem mnenju morajo zavezniki samo vztrajati pri tem, da se versailleska mirovna pogodba točno izvede. Na vsak način pa je treba z vojaške strani kaj ukreniti. Zato se maršal Foch preseli v ponedeljek v Mainz. Vsi pariški listi priobčujejo, da so po vestih iz Berlina zaveznike komisije v Nemčiji popolnoma varne.

LDU. Paris, 15. marca. (Dun. kor. ur.) Agence Havas javlja: O razgovoru med ministrskim predsednikom Millerandom in nemškim upravnikom v Parizu dr. Mayerjem javnosti še ni ničesar znanega. Lahko pa si je njegov potek predstavljati. Dr. Mayerja je poslala v Pariz vlada Bauerjeva. Tedaj je ministrskega predsednika Milleranda gotovo prosil, da prizna njegovo vlado kot edino zakonito v Nemčiji. Ako pa se izkaže, da tiče za tem pokretom v Nemčiji Hohenzollernci, ali ako bi se nova vlada branila, izpolniti versaillesko mirovno pogodbo, bi imeli zavezniki pravico nastopiti, za kar bi jim ne manjkalo sredstev. Katerakoli vlada naj že bo v Nemčiji na krmlu, mora predvsem pokazati dobro voljo za izvedbo mirovne pogodbe.

LDU. Amsterdam, 14. marca. (Dun. kor. ur.) »Ewening Standard«, ki stoji z Lloyd Georgem v dobrih odnosih doznava: Ako bi se sedanjše gibanje v Nemčiji razkrinkalo kot polzku vzpostavitev monarhije, bi bilo zelo verjetno, da bi bilo zavezniki armadam zapovedano, prekrachiti Ren in korakati proti Berlinu. Ako pa bi namere revolucionarnih monarhistov ne bile jasne, bi ne prišlo v poštev premikanje čet.

LDU. Paris, 14. marca. (Dun. kor. ur.) Preobrat v Nemčiji se sdi-

vsem francoskim listom dogodek, ki ga je bilo prej ali slej pričakovati, in ki opravičuje nezaupanje, ki se ga nismo mogli otresti. Sedaj morajo molčati tudi oni, ki so očitali Franciji militarizem, ker se je hotela še nadalje čuvati.

### Odmov v Avstriji.

LDU. Dunaj, 15. marca. (Dun. kor. ur.) Na povabilo državnega kancelarja dr. Rennerja so se sestali danes pri njem dunajski zastopniki Francije, Anglije, Amerike, Italije in Japonske. Državni kancelar je

opozarjal na vpliv, ki ga imajo dogodki v Nemčiji na Avstrijo. Državni tajnik za ljudsko prehrano dr. Löwenfeld je podal pregled o sedanjem prehranjevalnem stanju in povdarjal potrebo intenzivnejšega uvoda živilskih potrebščin preko Trsta, odkoder se lahko računa na kolikor toliko reden dovoz. Nato je razpravljaj državni kancelar o vprašanju Zapadne Madžarske in izjavil, da se čuti Avstrija primorano začeti z rusko sovjetsko vlado pogajanja radi povratka vojnih ujetnikov.

## Politične vesti.

— Ostavko poverjenika za pravosodje dr. Vladimira Ravniharja je odobril prestolonaslednik z ukazom od 8. t. m. Posle poverjenikstva je izročil poverjenik dr. Ravnihar g. dvornemu svetniku dr. Janku Babniku, ki bo vodil posle, dokler ne nastopi svojega mesta novo imenovani poverjenik za pravosodje Josip Fon.

— Bivši predsednik komisije za gospodarsko demobilizacijo gosp. ing. Remic se je zelo oblastno vzravnal in sam sebe hvali v odprtem pismu. Ali je ta gospod, ki se dela tako lepega sedaj, popolnoma pozabil, kako trd je bil z nami kovinskimi obrtniki v Ljubljani, ko smo želeli železa in drugo blago? Mi obrtniki smo se morali naravnost pchati za vsako malenkost, izgubivali smo čas in trud, predno smo mu takorekoč iztrgali drobtinice. Neki inženir Ruech, njegov zvesti spremljevalec, je sedaj zopet postavljen od g. Brejca na krmlu. Samemu sebi se mu čudno zdi, kje je to mogoče. Obrtnikom se pa sedaj porogljivo v obraz smeje, če prihajamo k njemu: »Smo že zopet tu, nič ne pomagala!« Obrtniki se čudimo gosp. Brejcu, da ima tako malo srca za naš važni stan. Ali so mu bogataši prvi?

— Okrajno glavarstvo v Brežicah ob Savi je razposlalo nabornikom pozivnice. Ogledal sem si tako, v dvojezičnem tisku (nemško in slovensko) izdano pozivnico in tu javnosti razkrijem nje vsebino: »Kotnik Johann im Jahre 1896 geboren, zuständig nach St. Veit, hat behufs seiner Militärwidmung am 20. März 1920, 7 Uhr, zu Gasthof Guček in Drachenburg Kozje verl. zu erschellen itd. Rann, am 27. März 1920.« — To brez komentarja — sodbo naj izrečeta javnost in vlada!

— Nezaslišan škandal. V rokah imamo natančen seznam tvrdk posameznikov in zavodov, ki dopisujejo našim ljudem in našim tvrdkam v zasedenem jugoslovanskem ozemlju v italijanskem, oziroma nemškem jeziku. Za danes konstatiramo samo to, da so vmes veliki denarni zavodi in velike izvozne tvrdke, pa tudi odvnetiki in privatne osebe, za katere ugled ni vseeno, v katerem jeziku pišejo. Konstatiramo celo, da so nekateri dobili od naših ljudi v zasedenem ozemlju prav občutno lekcijsko s tem, da so jim od tam na laška ali nemška pisma odgovorili v slovenskem jeziku. Kljub temu pa se ti zavodi niso spametovali. Za danes zadostuj to, če to ne bo zaleglo, bomo prišli z imeni na dan.

— Kako klerikalno časopisje spoštuje slovensko narodno nošo, kaže naslednji slučaj: Zadnjega februarja se je vršil v Kostančevici na Dolenjskem okrajni tabor Samostojne kmetske stranke za krško dolino. Kmetske žene in dekleta, ki so prišle na shod v narodnih nošah, imenuje »Slovenec« od 9. t. m. maškare, »Domoljub« od 10. t. m. pa figure. Ali si je mogoče misliti še večjo brezobraznost?

— »Narodno delo« o povratku regenta. Z a g r e b, 15. marca. Medakovičev organ »Narodno delo« poroča, da se bo regent tekot prihodnjih dni vrnil iz Vrbačke banje, kjer se mudi na oddihu, in da bo posredoval pri rešitvi sedanje vladne krize. — Pričakuje se, da bo kriza rešena do srede, če se ne pojavijo v zadnjem trenutku nepremostljive zapreke (t). Za šefa nove vlade bo baje imenovan Stojan Protić ali pa dr. Trumbić.

— Zahteva dr. Smolake za sestavo kabineta. »Politika« piše: Včeraj opokdne je dr. Smolaka poslal obema skupinama pisma, v katerih naznanja odgovore, ki jih je prejel od gg. Protića in Davidovića na svoj poziv za sporazum. V tem novem pismu zahteva, da se demokratska stranka in parlamentarna zaednica odredeta, da nobena ne bo zahtevala, da pride sama na vlado.

— Akcija dr. Smolake. Beograd, 15. marca. Demokratsko zaednico je obvestil dr. Smolaka, da so radikalci sprejeli vse njegove predloge. To sporočilo dr. Smolake ni povsem točno, ker so radikalci proti 2/3 predlogov dr. Smolake vročili protipredloge zlasti glede

nekaterih točk o pokrajinskih vladah in o delu v narodnem predstavništvu, ki naj razpravlja še o moratoriju in drugih vprašanjih. S temi svojimi protipredlogi skušajo radikalci zavleči na eni strani sestavo nove koalicijske ali koncentracijske vlade, na drugi strani pa hočejo zavleči volitve same. V političnih krogih se trdi, da bi bil najresnejši kandidat za mesto ministrskega predsednika naš zunanji minister dr. Trumbić. Tudi radikalci nimajo ničesar proti temu, zahtevajo pa mesto ministrskega podpredsednika za Stojana Protića, ki bi bil potem faktično predsednik, ker je zadržan dr. Trumbić vsled zunanjih zadev v Parizu. Tudi zahtevajo radikalci, da gotove osebe ne bi smele priti v poštev pri sestavi novega kabineta in že vnaprej izključujejo iz vsake kombinacije Svetozara Pribičevića. Tudi se pojavlja v političnih krogih mnenje, da so radikalci zato hitro prišli za ponudbo dr. Smolake, da si zagotovijo njegovo naklonjenost. Velike težave, ki se pojavljajo pri sestavi nove vlade, povzročata tudi dejstvo, da se od obeh si nasprotujočih strani zahteva, da od nasprotnikov te in te osebe ne smejo priti v poštev pri sestavi kabineta. Izraža se mnenje, da bi bilo potrebno, da se izbri oseb prepusti posameznim strankam in da se nasprotniki v te zadeve ne smejo vmešavati. — Kakor se vidí čaka akcija dr. Smolake še dolga in trnjeva pot in kljub nasprotnim vestem, ki pravijo, da pride v najkrajšem času do sestave nove vlade, še ni pričakovati tako hitre rešitve sedanje krize.

— Volitve v Zagrebu na vidiku. Z a g r e b, 15. marca. Včerajšnja nedelja je potekla v znamenju volilne agitacije za občinske volitve. Povsod so se vršili volilni shodi. V predmestju so se vrgli komunisti, Radičević in Frankovci, ostale stranke pa so razvijale svojo agitacijo po mestu samem. Vsled velike razcepljenosti strank ni pričakovati, da bi le ena izmed njih imela znatnejše število glasov. Glavna borba se vrši med demokrti in Hrvatsko zaednico, ni pa izključeno, da bo obveljal pregovor: Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima! in da bi ta dobiček ne odnesli — komunisti. Doslej je bilo predloženo 10 kandidatnih listin, med njimi tudi lista bančnih uradnikov, clonistov itd.

— Frankovci na delu. D u n a j, 15. marca. Tukajšnje informacijsko podjetje »Telegraphencompagnie« je kupil nov konzorcij, obstoječ iz madžarskih in hrvatskih politikov. Ti hrvatski politiki pripadajo frakciji dr. Franka in stoji v najožji zvezi z madžarskim državnim upraviteljem admiralom Hortyjem. — »Telegraphencompagnie« je izhajala na Dunaju približno 1 leto in so jo podpirali avstrijski industrialci. V tem času je zašlo podjetje v denarne stiske in ima sedaj 800.000 K deficita.

— Nevzdržljiv položaj na Reki. »Il Lavoratore« priobčuje obširno poročilo svojega rimskega dopisnika o položaju na Reki. Dopisnik veli: Notranji položaj na Reki prihaja od dne do dne bolj zamotan. Posebno v zadnjih dneh se stvari razvijajo iz slabega v zlo. Caristični »ukazi« komande so vzbudili povsod nevollo in ogorčenje. Izgoni ubogih, vladi nepriljubljenih oseb se izvajajo z vso brutalnostjo. Družine teh revežev se nahajajo v globoki revščini. Kam naj gredo? Kaj naj store? Nikdo se zanje ne briga. Da Jugoslovanci, ki ne spt. Na Hrvatskem dobi ti reveži zavetje. Zagreb je poln teh, ki jih je udaril ta D' Annunzijevi zakon, med njimi tudi mnogi Italijani. — Na Reki je moralna in materialna beda. Neštествini so slučaj nastila, brutalnih plenitev, ki jih izvršujejo D' Annunzijevi legionarji. Vsi hrepene po osvoboditvi. D' Annunzijevo časopisje že sluti dan, ko bo treba Reko zapustiti. — Velik škandal je nastal v Kreditnem zavodu. Pod svojo odgovornostjo je izdajal ponarejene bankovce. V mestu govore, da pozove D' Annunzio še nadaljnjih deset letnikov pod orožje.

## Telefonska in brzojavna poročila.

### LASKA ZAHRTNOST.

LDU. Beograd, 14. marca. »Politika« je prelela od svojega dopisnika iz Pariza obvestilo, da so bile intrige madžarskih in italijanskih službenih krogov, ki so zahtevale revizijo nepodpisane mirovne pogodbe, poražene. Prilčno dobro disciplinirano angleško časopisje temu dogodku ne pripisuje posebne važnosti ter se omejuje na to, da enostavno konstatira sklep konference, da se madžarske meje ne bodo izpreminjevale. Ne bo brez interesa obvestiti javnost o lojalnosti naših sosedov onostran Jadrana v času, ko mislijo njihovi ministri, da mora priti do sporazuma. Gospod Scialoja je izkoristil moment, ko je bila konferenca utrujena, in ker je zadosti pripravil teren pri nekaterih angleških delegatih, je naenkrat na seji zahteval revizijo mej, držče se madžarske teze, ki ne zahteva nič manj, kakor celokupnost teritorija krone sv. Stefana. G. Scialoja bi bil na tej seji uspel, ako bi ne bila večina članov sveta trdnega mišljenja. Pretila je nevarnost, da se teritorialne klavzule uničijo in da se trije milijoni Madžarov, ki so pod domeno kraljestva SHS, Romunije in Čehoslovaške, povrnejo v svojo domovino. G. Scialoja je poskušal izposlovati odlok, da bi se konferenca izjavila, da sklep o mejah ni definitivni, pa je propadel tudi s tem predlogom. V tujakšnih političnih krogih se ta odlok konference živo komentira ter se izraža bojazan, da ne bi novi upravni madžarske države Horthy izbral kaotičnega stanja raznih konferenc in ne napadel čehoslovaške republike, ker bi imelo nedogledne posledice tudi za mir v naši državi.

### MINISTRKA KRIZA V ITALIJI.

LDU. Rim, 12. marca. (DKU.) Agencija Stefani poroča: Nitti je davil sprejel zagotovila različnih oseb, ki bi prišle v poštev za nova ministrska mesta, tako od Luzzattija, ki bo menda prevzel finančno ministrstvo, in Bonomija, ki bo prevzel javna dela. Najbrže bo tudi Meda od katoliške stranke prevzel portfelj. Udeležba socialistov je izključena.

### VOLILNE IZPREMEMBE IN MIR Z AVSTRIJO.

LDU. Beograd, 14. marca. Državni svet je po tridnevni razpravi odobril zakonski osnutek o volilnih izpremembah in popolnitvah ter mirovno pogodbo z Avstrijo brez vsakršnih pripomb.

### MIROVNA POGODBA Z NEMČIJO

LDU. Beograd, 14. marca. »Politika« piše: Večina poslancev v odboru za mirovno pogodbo z Nemčijo je mnenja, da se mora ta pogodba takoj rešiti, ker jo je naša delegacija v Parizu ratificirala ter so naši predstavitelji vstopili v mednarodno komisijo za obnovu.

### ROMUNIJA IN SOVIJET.

LDU. Berlin 12. marca. (DKU.) Kakor poročajo iz Bukarešte, je stavila moskovska vlada Romuniji te-le protipredloge za mir. 1. Romunija slovesno priznava sovjetsko republiko. 2. Romunija daje amnestijo vsem romunskim dezertjerjem in beguncem, ki so zaradi političnih zločinov zbežali v Rusijo. 3. Romunija plača vso opremo in zaloge, ki jo je ruska armada pustila na Multan-skem in v Besarabiji. Sovjetska Rusija pa obljubi, da bo vrnila Kolčaka, ki se nahaja v Moskvi, ter priznala romunske pravice do Besarabije.

## Manifestacija na dan ustanovitve Jugoslovanske Matice dne 21. marca.

V nedeljo, dne 21. t. m. se vrši v veliki dvorani hotela Union o priliki ustanovitve »Jugoslovanske Matice« manifestacijsko zborovanje, na katerem podajo kulturne, strokovne in politične organizacije svoje izjave. Po zborovanju v »Unionu« se vrši sprevod po mestu. Udeležbe se ga vse kulturne, strokovne in politične organizacije iz Ljubljane in okolice. Tozadnji sestanek vseh organizacij se je vršil v nedeljo, dne 14. marca v mestni posvetovalnici. Obhoda po mestu se udeležijo godba dravske divize in Zveze jugoslovanskih železničarjev, Sokoli in Orli v kroju, jezdeci, vse ljubljanske in okoliške kulturne, strokovne in politične organizacije brez ozira na strankarsko pripadnost, državstvene zastave, pevski zbori, skupine narodnih noš, ljudstvo iz okolice na vozovih itd. Vsaka organizacija bo v sprevodu šla na določenem kraju in potem v vrstah prikoraka ob 10. pred »Unionu«.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. marca 1920.

— Kdo ima prav? Kakor smo poročali, je nova vlada v ministrskem sklepu sklenila, da bo trgovinski minister izdal izvoznice za 150 vagonov jaje, 50 vagonov sira, 50 vagonov masla, 100 vagonov fižola, poteg drugega blaga, ki ne služi živežu. Poleg tega prihaja seveda še vezan izvoz po kompenzacijskih pogodbah. Včeraj se je razelasil in sicer potom odseka za prehrano, da je finančni minister ustavil izvoz živil iz Jugoslavije. Po britkih prevarah in izkušnjah smo postali neverni Tomaž. Kaj bo sedaj veljalo, ali sklep ministrskega sveta, v katerem so trije slovenski klerikalci, ali pa enostranski ukrep finančnega ministra. »Slovenec« je celo svojim ljudem naznanil, da je gospod dr. Brejc kratkoma ustavil ves izvoz. Mi smo sicer ljudje, ki smo navajeni pokoriti se ukrepom oblasti, ali to bi bilo vendar čudno, da bi mogel g. Brejc ravnati proti ministrskemu sklepu. To bi bila anarhija v uradniški hierarhiji! Sploh je to kompetenčno vprašanje zelo čudno. Pri valutni reformi je sklep ministrskega sveta, da se krona zamenja proti dinarju v odnosu 1:4. Slovenski klerikalci gg. Korošec in Brejc sedaj pravijo, da je ta sklep absolutno nemogoče izpremeniti. Mi vedno trdimo, da je prav lahko razveljaviti sklep ministrskega sveta z novim sklepom. To kaže sedaj postopanje glede baie ukinitve izvoza, o katerem srbijski listi pač še molče. Treba je le dobre volje. Pri valutni pa klerikalni vodniki n'imalo dobre volje, oni hočejo za vsako ceno konfiscirati našim ljudem 1/4 premoženja.

— Tobak in tobaki izdelki so bili nedavno podraženi. Tako drago je to blago, ki je vendar mala uteha v skrbih draginje in pomanjkanja, da si ga srednji stan komaj more kupiti. Pa novi vladi še ni zadosti, čisto se,

da hoče nova klerikalna vlada v kratkem nagromaditi prebivalstvu novo nezasišeno podražitev. Mi jo bomo tem bolj občutili, ker se cene tobaka narede v dinarju in potem štirikrat pomnože. Pa kaj klerikalci sedaj mari draginja in potrebe prebivalstva.

— Predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Brejc srojemna stranke do nadaljnjega vsak četrtek od desetih predpolodne naprej.

— Pristojbine za brzojavke, predane pri železniških uradih. Vsled ministrskega odloka je plačati za brzojavke, predane pri železniških uradih v Sloveniji, Bosni - Hercegovini in v Dalmaciji od besede dodatno pristojbino 8 vin., torej skupaj 48 v. minimum 4.80 K pri navadnih in 1.44 K, minimum 14.40 K pri nujnih brzojavih.

— Ustavitev prometa v Avstriji. V sredo, dne 17. marca se v avstrijski republiki radi pomanjkanja premoga ustavi ves železniški promet.

— Okrožno zdravniška služba je razpisana v St. Jurju ob južni železnici. Interesenti se opozirajo na razpis v Uradnem listu.

— Tobačna glavna trafika v Mariboru. Marijina ul. 12 je do 7. aprila 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmatni dobiček je znašal 7418 K 5 v. Položiti se mora predno se ponudba izroči 700 K jamščine.

— Tobačna glavna trafika v Mariboru. Aleksandrova cesta 77 je od 7. aprila 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmatni dobiček je znašal 8771 K 55 v. Položiti se mora predno se ponudba izroči 800 K jamščine.

— Letočni stavbna sezona se bo menda nekoliko vendar le oživila. Ob gornjem koncu Resljeve ceste dovaja južna železnica na svoj svet

stavljal material, na samih prizidkih delavnice so dogradili 4 pridružna poslopja, mrtvašnico dež, bolnice so za eno nadstropje vzdignili, promogovna družba prične s zgradbo svojega poslopja, čim odobri načrte, ki so do določene terminu predložiti, mestna občina zgradi na Prulah stanovanjske barake in vsem tem se izvesto pridružijo še druge stavbe večje ali manjše vrste.

— Naši javni parki so tekom zadnjih petih let neznosno trpeli. Drevje, grmičevje, klopi in ograje so skoro do cela uničene. Mestna občina je dozdaj vsako leto žrtvovala tisoče in tisoče za nasade in olopšavo, ali kar niso tuji elementi pri ograjah in klopih pokradli to so podvajali otroci polomili in pomandrali. Med šolsko mladežjo — odraslo in neodrasto — se je razpasla divja anarhija, ki jo bo treba radikalno kurirati in te razposajene ljudi primerno kultivirati, inace je umetneje, da se vsi ti javni prostori ob periferiji mesta enostavno zazidajo, ker bi bil greh metati za te devastirane parke tisočake ven.

— V Avstriji imajo nasilne rekvizicije. Deželna vlada štajerska je sporočila deželni vladi za Slovenijo in okrajnemu glavarstvu v Mariboru, da se bodo vršile prihodnje dni z žandarmerijsko asistenco nasilne rekvizicije žita in živine v avstrijskem političnem okraju radgonskem, tudi v bližnji jugoslovanske meje. Ker ni izključena uporaba orožja, se jugoslovansko ljudstvo ob meji opozarja na to, da se ve ravnati.

— Medicincem! Pozivljamo vse tovariše, da se po možnosti udeležijo dne 17. t. m. ob 10. uri razgovora v universitetni avli. Predmet: Ustanovitev Jugoslovanske Matice. — Predsednik: DJM. med. Ivo Peršuh.

— Velfkodušen dar. Trdka A. Društva v Ljubljani je darovala v olajšavo bede prebivalstva zasedenega ozemlja vsoto 80.000 K. Naj bi našel ta velfkodušni čin mnogo posnemovalcev!

— Za vojne slepce znaša nova zbirka 2387 K 60 v.

### Kultura.

Iz gledališke pisarne. V torek, dne 16. marca se uprizar v opernem gledališču delavska predstava »Hoffmanove pripovedke« za izven abonma. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v pisarni prosvetnega društva »Svobode«.

»Nora«. Osemindvajset let je že, odkar je gospa Borštnikova v stari ljubljanski Glinici prvič nastopila kot Nora; v soboto pa je zopet igrala to vlogo. Dasi leta seveda niso šla brez sledu mimo nje, vendar je iz onih časov otela dokaj mladostne svežosti, ki jo združena z izkušeno umetnostjo, še danes usposablja za vpoštevno stvaritev imenovane vloge. V prvem dejanju je bilo v soboto živahnosti celo preveč, tako da je tičalo v njej nekaj nenaravnega, kakaj Norino otroško, še popolnoma neorientirano čustvovanje je treba izražati tudi še drugače, ne samo s skakljanjem preko odra; pozneje pa, ko stopi nenadoma življenska resnoba do Nore in z brezobzirnim udarcem zbudi ženo v njej, je g. Borštnikova imela prizore, ki so zapuščali globok dojem, ker jih je izoblikovala z dobro umetnostjo. Med te prizore je zlasti šteti tarantelo in končni pomenek s Helmerjem; tukaj je bila gospa Borštnikova naravnost in tukaj ni imela nič afektiranega niti v glasu niti v gibih. — Helmerja je igral gospod Gabrčnik z dobrim umevanjem, samo da v poslednji prizor ni vili povsem prepričevalno tragike. Imenitna figura je bil doktor Rank gospoda Danila, ker se je odlikoval z interesantno masko in z vro pogojenim nastopanjem, popolnoma skladno z atavistično razkrojenostjo Rankovega telesnega in duševnega življenja. Gospod Pregare je dobro podčrtoval prevalečo Güntherjevih sebičnih nagnob: škoda samo, da je bil ponekod malo presuhoten, tako tudi v končnem razgovoru s Kristino. Le - to je predstavljala gospodična Wintrova v nekaterih posameznostih korektno, a v celoti ji je mogla podati samo medle konture, ne pa plastični potez.

Sporod koncerta ruskih opernih pevcev dne 17. marca v Unionu obsega sledeče ruske izvirne klasične skladbe: 1. del: a) Glinka: »Nočni smot«, fantazija; b) Borodin: Spev iz opere »Speča knežica«, poje basist Martijasec. 2. a) Glinka: »Stepju idu ja uniojuz« (Modni po žalostni stepi); b) Rahmanjinov: »Siren«, romanca; c) Rimski - Korzakov: »Bumole morie«, romanca, poje sopranistinja Tatjana Rozova. 3. a) Musorgski: Arja Saklovita iz opere »Hovanshina«; b) Rahmanjinov: »Ja ne prorok«, romanca, poje baritonist Andrej Šelkov. 4. a) Glinka: »Prosti«; b) Rubinstein: »Pjela, pjele ptaščica«, dvospev, poleta Rozova in Martijasec. — II. del: 5. a) Čajkovski: Arja Roberta iz opere »Jolanta«; b) Naoravnik serenada iz opere »Don Juana«, poje baritonist Andrej Šelkov. 6. a) Arenski: »V nočnem smot«, romanca; b) Čajkovski: Zahid tak skoroz, poje sopranistinja Tatjana Rozova. 7. a) Čajkovski: Romanca; b) Rubinstein: »Zelenica«, romanca, poje basist Pjotrič Martijasec. 8. a) Glinka: »Ne tkaj menja bez uzi«; b) Dargomizki: »Vanika i Tula«, dvospev, poleta Rozova in Martijasec. 9. a) Dimitrijevič: »Na siveru dikoni«; b) Dargomizki: »Nocvala Tula«, francoski polo Rozova, Šelkov in Martijasec.

»Glasbena Matice« v Mariboru. Novo ustanovljeni društveni orkester, ki ima nad 80 sviračev, priredi dne 20. marca ob 20. uri svečer v Občinski dvorani sodelovanje koncertne pevke, sopranistnje ga. Lovistova pod vodstvom svojega mladičkazga dirigenta, ravnatelja Matice g. Topiča svoj prvi koncert z izbranim sporedom. Vstopnina h koncertu je sledeča: Sedeži v priliki I. vrsta: 25 K; II. vrsta: 20 K; III. vrsta: 15 K; balkonski sedeži 18 kron. Stojišča: v parterju 5 K, na balkonu 4 K, dijaška 3 K. Predprodaja vstopnic se vrši pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici in pri g. Hofer v Šolski ulici. Začetek koncerta je točno ob 20. uri in ostanejo med proizvajanjem vrata zaprta. Med I. in II. delom daljši odmor.

Novi šolski knjigi. Poverjenstvo za uk in bogoslužje je odobrilo učni knjigi: Trgovsko računstvo za trgov. nadaljeval. šole, III. del, in Trgovsko računstvo za dvorazredne trgovske šole, II. del, ki jih je spisal prof. Albert Sič.

### Sokolstvo.

Telovadna akademija Sokola I., ki se je vršila v soboto, 13. t. m. v veliki dvorani hotela Union, je pokazala, kako sadove more roditi resno, vsrtašno delo v telovadnici. Prvi je nastopil ženski naraščaj s 3 vajami s cvetnimi loki. 32 deklic pod vodstvom sestre Cigojeve je v splošno zadovoljstvo rešilo svoje nalogo. Sledile so ritmične proste vaje članice za VII. vsesokolski zlet v Pragi leta 1920, katere je izvajal ženski prednjači zbor, 11 po številu pod vodstvom načelnice sestre Hrtovce. Vaje so bile dobro izvajane in se žele med številno zbranim občinstvom obli odobravanja. Nato je nastopil moški naraščaj, 27 po številu, s 4 vajami z drogov in trojicah pod vodstvom br. A. Bralje. Te vaje so se izvajale prvič, izvedba je bila dobra in so vaje občinstvu zelo ugajale. S priznano spretnostjo in dovršenostjo je deklamiral nato br. Milan Skrbinek A. Debeljakovo pesem: Narodu, ter žel vahnoro odobravanja. Izvajale so se končno skupne vaje članov in članic, določene kot posebna točka jugoslov. sokolstva na vsesokolskem zletu v Pragi leta 1920. Vaje, katere je izvajalo 28 članov in 14 članic v sesterstophi, je sestavil načelnik br. St. Vidmar na veliko simfončno basen br. Janko Ravnika, profesorja na ljubljanskem konservatoriju. V skladbi se slika izbruh vojne, pobitost naroda, bol, popolna topost na eni strani, na drugi na probujanje naroda, naraščanje upov in nad ter končno ujedinenje, navdušenje. Skladba

sama na eni strani, telovadno izvajanje na drugi strani je navdušilo gledalce. Skladnost gibov z godbo je izborna, posebno pa je učinkovito tako tonus drugega dela, ali kajol popolen obup in potrat ter konec četrtega dela, predstavljajoč voseje na ujedinenjem, ko polo izvajajoči člani in članice slavnostno himno »Bože pravde«, izvajanje teh prostih vaj je občinstvo naravnost fasciniralo, čeprav niso prišlo tako do veljave, kakor bi morale, ker so namenjene pač večjim masam telovadečim na prostem in ne tako omejenem prostoru, kakor je unionska dvorana. Občinstvo je poslušalo in gledalo konec teh vaj, kjer telovadajo člani in članice polje himno »Bože pravde«, stoje, ter prirejalo načelniku br. Vidmarju in skladatelju br. Ravniku presrečne ovacije. Vaje so se morale ponoviti na zahtevo občinstva. O sestavi in ideologiji teh vaj bi se dalo reči še marsikaj, posebno o spretnosti, s katere so nastane v veličastno skladbo razne melodije in o težavi sestavi na gotovo skladbo vaje, vendar na tem mestu žalibog ni prostora za to, upamo pa, da se bo s temi vprašanji bavil podrobneje še »Sokolski Glasnik« in da bodo te vaje sčasoma prešle v mero in kri naših sokolskih bratov in sester ter tudi v Pragi na letošnjem zletu napravile tak vtis, kakor ga zaslužijo. Konec akademije je tvorila mlajška deklamacija S. Gregorčičeve pesmi: Soči, po br. Milan Skrbinku, kar je segalo vsem navzočim globoko v srce. — Po končani akademiji se je vršil družabni večer, ki je izborni uspeh. K lepemu uspehu so pripomogle zlasti dobro izvajane solo točke opernega pevca br. Leopolda Kovača, zborove točke bratskega pevskega društva »Ljubljanski Zvon« pod vodstvom pevovalke br. Z. Prelovca in orkestralne točke društvenega orkestra Sokola I. pod vodstvom kapelnika br. L. Pahorja. Prireditve je počastil s svojim posetom tudi naš slovenski general R. Majster ter bil navdušeno sprejet. Poset prireditve je bil zadovoljiv in je Sokol I. pokazal, da smatra posetno telovadbo za svojo prvo in glavno nalogo in da se nikakor ne spušta na chruško polje, kakor se mu to sem in tja očita. Občinstvo, zlasti pa zbrano sokolstvo si je v soboto samo lahko napravilo sodbo o delovanju in se tudi lahko prepričalo, da na celum sporedu ni bilo ne ene točke, pri kateri bi prirediteljem slo za to, da dosežejo kak znanji, viden efekt in posebno pohvalo. In to je v sokolskih vrstah nujno potrebno! Sokola I. častitamo na uspehu in mu želimo tudi v bodoče slinili. Zdravo! B. V.

## Najnovejša poročila.

### ALI SE BLIŽA NOVI NEMŠKI VLADI ŽE KONEC.

Berolin, 15. marca. Zastopniki antantnih držav v Berlinu so odklonili vsak stik z novo nemško vlado.

Draždane, 15. marca. Danes ob 5. popoldne je dospelo iz Berlina poročilo, da je Antanta ob 3. popoldne izročila novi nemški vladi šesturni ultimatum, v katerem zahteva, da sedanja vlada nemudoma odstopi, ker bi sicer pričele zavezniske čete prodirati preko Rena. — Nasprotno poročajo druge vesti iz Berlina, da sedanji vladi ni še ničesar znanega o ultimatumu zaveznikov.

Dunaj, 15. marca. Generalna stavka v Draždanih. Lipskem. Mannheimu in Münstru se je popolnoma posrečila. V Lipskem je prišlo do uličnih bojov, pri katerih je bilo 20 mrtvih in nad 50 težko ranjenih. Železničarji v Berlinu so s proglasičili generalne stavke odrezali Berlin v krogu 20 km popolnoma od ostalega sveta. Danes so se pridružili generalni stavki tudi poštni uslužbenci in se danes ni prejemala in oddajala nobena pošta. Danes dopoldne je bil ustavljen tudi telefonski promet tako v mestu, kakor interurban, izvzeti so samo časopisni pogovori. Situacija nove berlinske vlade se je tako poslabšala, da je njenega padca pričakovati v par urah. Danes je izšel »Vorwärts«, ki izhaja v Berlinu, tiskan na ročno prešo, v obliki letaka z napisom: »Pred koncem!« — Tudi v Berlinu je prišlo do spopadov v raznih delih mesta in je bilo več oseb ubitih in težko ranjenih. — Državna finančna blagajna je odklonila vsako izplačevanje za novo vlado. — Italijanski poslanik je izjavil, da ne prizna nove vlade, ker se glase njegovi akreditivi na staro vlado. Francoski zastopnik Nolke je odklonil sprejem zastopnika nove vlade.

Monakovo, 15. marca. V takozvani Türkenkasserne« so razobesili volaki črno-belo-rdečo zastavo. — Klerikalna zveza« uporablja dogodke v Berlinu za agitacijo, da se naj Bavarska odtrga od Prusije in da naj se ustanovi velika katoliška južno-nemška država, kateri naj se priklonijo tudi Avstrija.

Berolin, 15. marca. Današnje seje novega ministrskega sveta se je udeležil tudi general Ludendorff.

### NOBENIN POGAJANJE. — ENTENTINE ZAHTEVE.

LDU Berlin, 15. marca. (DKU.) Posebna izdaja »Vorwärts« javlja iz Draždanih, da se vesti po katerih se general Merker poziva v imenu stare vlade, popolnoma nerazumljivo. Kakor se listu »Vorwärts« dalje javlja, je maršal Foch stavljal v Berlinu ultimatum.

da imajo vse tam nahajajoče se čete tekom šestih ur zapustiti mesto in položiti orožje.

LDU Berlin, 15. marca. (DKU.) Wolffov urad javlja iz Stuttgarta: Državna vlada je vzela posle v svoje roke. Državni kabinet se je sestel ob 4. popoldne v navzočnosti državnega predsednika Eberta, državnega kanceliera Baeriera, predsednika in podpredsednika Narodne skupščine in ob udeležbi württemberške vlade. Vsi so se popolnoma strinjali s tem, da se skliče Narodna skupščina v Draždanih za sredo ob 4. popoldne. S prevratniki v Berlinu se vlada ne bo pogajala. Ustavna vlada zahteva, da Katt in tovarniški odstopijo.

LDU Berlin, 15. marca. (DKU.) Wolff v Stuttgartu se nahajajoča državna vlada pridobuje nastopni drogias: Prevratniška vlada v Berlinu poskuša po vseh krajih Nemčije vzbuditi misel, da se pogaja z ustavno državno vlado in da je general Märker določen za posredovalca. To ni resnično. Ustavna državna vlada zavrača vsakršna pogajanja s prevratniki v Berlinu, ker je njena dolžnost, zagovarjati ustavo pred narodom in ker je prepričana, da bi taka pogajanja vzbudila v ljudstvu neznanje in zmešnjavo. Polkre v Berlinu se bo zrušil sam vase. Pogajanja bi le podaljšala nerednosti. Nemčija ima le eno vlado, ki jo je ljudstvo ustavno sestavilo in ki za sedaj vodi državne posle v Stuttgartu. K temu proglasu se je Berlina uradno ugotovljalo da se tu nikakor ni trdilo da je general Märker ni posloval kot službeni pooblaščen posredovatelj prejšnje vlade. Naznanja se, da je general Märker dobesedno izjavil, da prihaja v soglasju z merodajnimi zastopniki prejšnje vlade, ki se je tedaj nahajala v Draždanih.

### KRVAVI SPOPADI.

LDU Berlin, 15. marca. (DKU.) Wolff v Steglitzu je prišlo danes do spopadov med množico in vojaštvom. Vojski so streljali ter ubili tri osebe in ranili šest.

LDU Berlin, 15. marca. (DKU.) Wolff v raznih berlinskih mestnih delih je prišlo danes popoldne do spopadov med občinstvom in vojaštvom državne bramba. Vojaštvo je uporabljalo pri tem tudi strojnico. Mnogo oseb je bilo ubitih in težko ranjenih.

LDU Leipzig, 15. marca. (DKU.) Wolff Danes popoldne so se v raznih mestnih delih, zlasti pred glavno pošto streljali, pri čemer je bilo več mrtvih in mnogo ranjenih. Notranost mesta je vojaško zastražena.

### VILJEM ŽE GIBLJE.

LDU Pariz, 15. marca. (DKU.) Kakor se javlja iz Haaga, je nizozemska vlada odredila vse potrebno za nadzorovanje bivšega nemškega cesarja in prestolonaslednika. Vesti iz Berlina so okoličn bivšega cesarja baje zelo vzmirljive. Od včeraj se opazati, da nepristano dohajajo odhajajo avtomobili.

## NOVA ČEŠKA STRANKA V AVSTRIJI

Dunaj 15. marca. Čehoslovaki v Avstriji, posebno pa na Dunaju so osnovali novo politično stranko in sicer »Čehoslovaško agrarno stranko« v Avstriji. Nova stranka je ustanovila že več političnih organizacij po Avstriji in ima na Dunaju že svoje lastno tajništvo.

## WILSON NAMERAVA ZOPET KANDIDIRATI

Rotterdam, 15. marca. Iz Washingtona poročajo, da namerava Wilson kandidirati tretjič na mesto predsednika Združenih držav in sicer pod geslom: »V boj za zvezo narodov!«

## Društvene vesti in prireditve.

Jezdni in vožnji klub v Ljubljani ima svoj redni občni letni zbor na dan sv. Jožefa ob 10. dopoldne v zgornji dvorani hotel Union. Zborovanje ima storiti važne ukrepe, zato se pozivljajo vsi člani, da se ga udeležijo polnoštevilno.

Društvo študentov filozofske fakultete v Ljubljani. Semestralni občni zbor se vrši v sredo, dne 17. marca ob 10. dopoldne v univerzitetni predavalnici, Kongresni trg. Vsi, vse! — Odbor.

Društvo zasebnega uradništva Slovenije je dobavilo večjo množino črnih in rumenih ženskih čevljev po zelo ugodnih cenah. Članice, ki žele čevljev, naj se zglasijo v društveni pisarni ob uradnih urah. Oddajajo se le proti takojšnjemu plačilu.

Akad. tehn. društvo »Triglava« v Zagrebu je na svojem prvem običnem zboru dne 11. februarja 1920 izbralo sledeči odbor: predsednik: Slander Joža, stud. for.; podpredsednik: Cerjak Dominik, cand. for.; tajnik: Černe Ludvik, stud. med.; blagajnik: Vovšek Pavel, stud. med.; knjižničar: Sinkovec Bogomir, stud. for.; gospodar: Hočevar Dragotin, stud. med.; arhivar: Trdina Janez, stud. med.; odbor. namestnik: Ferencak Franc, stud. med.; preglednik: Mauer Ciril, cand. pharm. in Pihler Janko, stud. med.

Zveza trgovaških ustanovljenecov ima svoje članstvo zborovanje dne 18. marca ob 8. zvečer v restavraciji Zlatar, Gosposka ulica. — Dne 19. marca 1920 pa se vrši prvi redni občni zbor v restavraciji Novi svet, na katerem bodo vse krajevne skupine zastopane po delegatih. — Odbor.

Občni zbor pogrebne družbe sv. Jožefa se vrši dne 19. marca ob 6. popoldne na Kongresnem trgu št. 2, III. nadstropje. — Odbor.

Maturantsko društvo poštinskih prometnih in čestitnih uradnikov redni občni zbor se vrši dne 18. marca ob 20. uri pri Mraku.

Društvo prijateljev poljskega naroda bo imelo glavno skupščino dne 26. marca ob 6. zvečer na realni gimnaziji na Poljanah.

Slovenska trgovaška zbornica na Dunaju. Dunaj, 15. marca. V prihodnjih dneh se bo predložil jugoslovanskemu, poljskemu in čehoslovaškemu parlamentu enako se glaseči zakonski predlog za ustanovitev slovenske trgovske zbornice na Dunaju.

Moško kolo. Oboroženo se kupi. Ponudbe na poštini predal št. 124.

Kontoristinja z večletno prakso se pripravi sprejeti prihodnji plač v večji trgovini z manufakturnim blagom. Ponudbe na upravn. Slov. Naroda pod »Večletna praksa 1920«

Gozd. 800 ora'ov, za posekanje, velika, za 750.000; zaveza kavarne z oddajo inventarja, dober velik dnevni in nočni obrat; vilo z vrtom, obdručna hiša s trgovino; gostilna s posestvom; hotel se prodaja. Poslanila dale Realiteta pisarna »Rap d'« Maribor, Gosposka ul. 28.

20. marca t. l. se otvori v Beogradu nasproti kolodvoru hotel »Vašington«

s 23 elegantno opremljenimi sobami in moderno restavracijo. Se priporoča trdka

V. Jovanović in sinovi.

Bez konkurencije! JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA PAPIRA

TELEF. BR. 6-38 GUSTAV SELIGMANN TELEF. BR. 6-38

Brzjavlj.: Jip' Nikolčeva 3. ZAGREB Nikolčeva ul. 3.

Načinjena dobava in bogato skladišče: raznih vrst papirja: tiskovnega, pisalnega, konceptnega, dokumentarnega, konceptnega beloglas, papirnatih prlov, papirja za polico (stolice) trgovskih in kmet., omot., map. knjiž. in ostalega v to stroho spadajočega blaga.

2 vagona pristnega štaj. vina

iz leta 1918 sta po ugodni ceni naprodaj. Vprašanja na Karol Seltak, kom. trgovina Ljubljana, poštini predal št. 164.

Samostojen knjigovodja

starejša moč, obenem tudi dober korespondent se takoj sprejme pri večjem trgovskem podjetju. Ponudbe na LJUBLJANA I, poštini predal 163.

Čisto svinjsko mast

samo na debelo po najnižjih dnevnih cenah dobavlja I. Slavenska tvornica suhomesnate robe i masti

J. Gigović, Nova Gradiška, Slavonija.

Domaća tvornica rublja d. d.

Zagreb, Jelačićev trg br. 2 I. kat

nudja trgovcima samo na veliko

Robni odlo

preporuča svoje bogato skladište svakovrsne

Manufakturne robe

kao razne vrste košulja, gaća, noćnih košulja, orukvica (mekanih manšeta, i mekanih oglica

Naručbe pouzrečom obavljaju se kretom pošte.

1994 Hc 37,20/i

Oklic.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici je na predlog dedičev dne 13. sept. 1917. umrlega Karla Savineka in dne 28. dec. 1917. umrle Marije Savineke javna dražba nepremičnine vl. št. 399 k. o. Slov. naska Bistrica s hišno št. 186 v Slov. Bistrici pritično zidano s svinjakom in drvarnico in njivami parcele št. 258, 620, 621, 632, in 623 in 632 in 633 brez pritkline.

Tem nepremičninam se je ustanovila izključna cena 5019 kron 20 vin. Dražba se bo vršila dne 8. aprila 1920. dopoldne ob 10. uri v prostorih okr. sodišča v Slov. Bistrici v sobi št. 5.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo.

Dražbeno skupilo (najvišji ponudek) je izročiti okrajnemu sodišču v Slov. Bistrici pri dražbi, pozneje pa pri okrajnemu sodišču na Vranikem kot zapuščinskem sodišču glede prodajajočih zapuščin.

Dražbeni pogoji se morejo vpogledati pri okr. sodišču v Slov. Bistrici v sobi št. 8. in na dražbi pri dražbenem komisariju.

Okr. sodišče v Slov. Bistrici,

oddel. 1, dne 10. marca 1920.

Oklic.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici je na predlog dedičev dne 13. sept. 1917. umrlega Karla Savineka in dne 28. dec. 1917. umrle Marije Savineke javna dražba nepremičnine vl. št. 399 k. o. Slov. naska Bistrica s hišno št. 186 v Slov. Bistrici pritično zidano s svinjakom in drvarnico in njivami parcele št. 258, 620, 621, 632, in 623 in 632 in 633 brez pritkline.

Tem nepremičninam se je ustanovila izključna cena 5019 kron 20 vin. Dražba se bo vršila dne 8. aprila 1920. dopoldne ob 10. uri v prostorih okr. sodišča v Slov. Bistrici v sobi št. 5.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo.

Dražbeno skupilo (najvišji ponudek) je izročiti okrajnemu sodišču v Slov. Bistrici pri dražbi, pozneje pa pri okrajnemu sodišču na Vranikem kot zapuščinskem sodišču glede prodajajočih zapuščin.

Dražbeni pogoji se morejo vpogledati pri okr. sodišču v Slov. Bistrici v sobi št. 8. in na dražbi pri dražbenem komisariju.

Okr. sodišče v Slov. Bistrici,

oddel. 1, dne 10. marca 1920.

## Aprovizacija.

Samopomoč v Ljubljani oddaja svojim članom v poljubni množini izbrano čebulo po zelo ugodni ceni.

Glavni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik: Božidar Vodeb.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovolstva doprine Vam Fellerjev pravi Elza fluid, 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Trpite na počasni prebavi? Zaprte? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza kroglicami, 6 skatljic 8 K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubca donja, Elza trg št. 238, Hrvatska.

Kupim večje količine na vagon: jelo, ve, deske, material (gradnja), late, kolje za vinograde, apno, oglje in plam najvišje cene. Ponudbe pod Vladimír Ivanov, Štapor, (Vojvodina), 1995

Stanovanje iste mirna stranka brez otrok in sicer z eno ali dvema sobama in kuhinjo. Kdor jo preskubi, dobi 50 kg krompirja in en par finih šviro čevljev. Naslov pove upravn. Slov. Naroda. 1949

Prodaja popolnoma novo moderno jedilnico za 65.000 K in spalnico za 52.000 K. Naslov pove upravn. Slov. Naroda. 1977

Slike za legitimacije izvršuje najhitreje je fotograf Hagon Mibser, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7 nasproti Križanske cerkve. 1208

Gospodična trgovsko naobrazena, išče primerne službe kot kon toristika ali blagajničarka. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1993

Kuhinjo in sobo iščem v najem, eventualno proti dobri hrani za eno osebo. Ponudbe pod »Kuhinja 2001« na upravn. Slov. Naroda. 2001

Sam na vagoni

event. franko vsaka jugoslov. postaja razpošilja: pšenice, koruze, oves, svinjsko maslo. Peter Zajc veletrgovina Celje. 1987

Stavbna parcela

v Vrhovčevi ulici, 1100 m<sup>2</sup> se prodaja. Ponudbe z navedbo cene za m<sup>2</sup> pod »Parcela 1988« na upravn. Slov. Naroda. 1988

Prodaja držalo za gnjat, več svetilk, obleka za 14 let starega dečka. Kunaša ul. 17, klet, levo. 1989

Kompleten inventar za kino

z zaklopnimi sedeli se ceno prodaja. Dopisil pod »Pathe 1996« na uprav. Slov. Naroda. 1996

Kontoristinja, večja slovenščina in nemščina ter stenografija se sprejme takoj. A. Sušnik, Ljubljana, Zalaška cesta 21. 1997

Pomočnika za trgovino z mešanim blagom in deželni pri delki sprejme Maks Bobič, v Srednjem ob Dravi. 2007

Spalna oprava orehova z mizo in 4 stoli in za 4 okna zavese volnene in podčene se prodaja. Cena 14.000 K, več pove Fran Kovat mizarstvo Zgoda p. Begunje. 2008

Kakao v večji množini se oddaja. Ponudbe na upravn. Slov. Naroda pod »Kakao 1998« 1998

!!! Seno !!!

Več vagonov dobrega konjskega sena. Voznja v Bate, je na prodaj. Pošta. snila v Zg. Šiški št. 118. 1999

Prodaja konjske opreme

prema in model (Englisch) Gospodarska cesta št. 13, Leger. 2015

Prodaja 8 let stari polnokrvna irska kobila, 175 cm. Naslov pove upravn. Slov. Naroda. 2000

Imadem na zalih

više vagona sohog drvenog ugljena kojeg mogu postaviti u Sisak. Daljine upute na adresu: Stjepan Rodić. Pokupsko via Zdenčina. 1992

Vinara

Fran Jakovac, Jaska, Hrvatsko.

priporoča pristna rdeča in bela vina po ugodni dnevni ceni 511

Sardine, čokolada in sir

raznih vrst je po ceni in v večjih množinah oddati. Pismene ponudbe na upravn. Slov. Naroda pod »Sardine/1939«. 1939

Lepo nagrado dobi,

kdor mi preskubi meblirano vilo ali 4 lepo meblirane sobe s kuhinjo v središnji mestu ali prav blizu tam. Ponudbe pod »Diskretna/1950« na uprav. Slov. Naroda. 1950

Jurija grofa Thurnskega

jeklarna na Ravnah (Gračan. Ravn. Slovenija)

ima na razpolago nekoliko množino kovanega strojnega jekla

(za transmisijske valje) v dimenzijah 35 do 130 mm (trdnost približno 70 kg). 1625

Več sto lepih divjih

kostanjev

5—10 cm debelih, odda v parijah najmanj 20 kosov, po 6 K drevo, franko kolodvor, Anton Vovk, Bled. 1975

Hlode (krlje)

deske, trame, kostanjev les, gozdove in oglje iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družbe Impex v Ljubljani, Kranj trg 10. 1333

KONJAK

Pri slabosti vsled starosti, težkočah v želodcu, pečenja moči, je

star vinski konjak

pravo življenje vzbujajoče sredstvo. Dve polilitrski steklenici pošlje z zabojem vred kot zaporno blago za 80 K

Beneš Nerli, veleposelnik, grad Goliz pri Konjicah, Stajersko 1200

## Zahvala.

Za mnoge izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nepozabnega, dobrega soproga, očeta, starega očeta, strica in tasta, gospoda

## Ivana Vintarja

poselnika in lesnega trgovca

se vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo »Brainemu in pevske-mu društvu Toplice« za genljive žalostinke gg. zdrav-nikom za mnogo požrtvovalnost za časa bolezni, »Ga-silnemu društvu Toplice« in sploh za obilno udeležbo prijateljev in znancev iz bližnje in daljne okolice, ki so spremili dragega pokojnika k zadnjemu počitku.

STRAŽA, dne 12. marca 1920.

Zahvaljevalci: Vintar, Falešinski, Dekar in Kroger.